

Peregrinum de Immunitate. cap. 15. n. 26. & alii. Ratio est; quia cum per injuriosam extractionem fuerit facta publica injuria Ecclesie, ac populus publice scandalizatus, requiritur publicus poenitentiae actus correspondens publico delicto, & tollens publicum scandalum, arg. c. Felicis. §. Illud autem de penis in 6. & quidem per eos qui extraxerint, cum peccata suos debeant tenere auctores l. Sancimus. 22. C. de Penis, & c. Quasi. 2. de His, que sunt a majori parte Capitul.

209 Hinc neque excarceratio, ac dimissio male extracti sufficit, sed debet per extrahentes necessario reponi in Ecclesia, seu loco, a quo fuit extractus. Pignatell. lo. cit. n. 10. ubi addocit pro hoc Decisionem Cardinalium in una Mediolan. 23. Februarii 1638. illis verbis: Scribatur Eminentissimo Archiepiscopo, ut Oratorem faciat restituere eidem Ecclesie, a qua fuit extractus, nec sufficere excarcerationem pro reintegracione violatae Immunitatis Ecclesie ob extractionem ejusdem Oratoris.

210 Resp. V. Præter restitutionem Rei extracti tenentur male extrahentes etiam ad restitutionem bonorum, & damni exinde consecuti ipsi Reo, vel aliis. Communis ac certa, arg. can. Sicut antiquitus. 6. cau. 17. q. 4. ibi: Qui personam, vel bona ejus inde subtraxerit, quoadvisque emendet, & quod recuperit reddat, excumunicetur. cum Concordantiis. Ratio patet; quia, qui iniuste aufert, vel damnicat, ad restitutionem tenetur, per vulgaria. Hinc inferitur, quod si iniuste extractus etiam capite plexus est, teneatur Judex ad damnum, quod inde liberis, uxori, aut aliis subsecutum est.

211 Queritur II. Quænam alie pœnæ sint statutz in violatores Immunitatis Asyli &c. Resp. I. Præter gravissimum Sacrilegium, quod committunt violatores Immunitatis Asyli can. Miror. 8. can. Frater. 10. can. Quisquis. 21. cau. 14. q. 4. cum Concordant. plures incurunt pœnæ. Patet inductione. Nam I. de Jure Civili censentur Rei criminis læsæ Majestatis l. 2. C. de His qui ad Eccles. Confug. II. Judentur ultimo officii supplicio, l. Presenti. C. eod. quæ tamen duæ pœnæ uti vel non sunt receptæ, vel usu contrario abrogatæ, uti cum Claro in Praxi Criminali. §. fin. q. 30. num. 1. communiter advertunt Doctores.

212 III. Judentur arbitrio Episcopi publicâ poenitentia mulctari, can. Nullus Clericorum. 19. & can. Si quis contumax. 20. cau. 17. q. 4. ibi. Et ipse publicâ poenitentia judicio Episcopi mulctetur.

213 IV. Incurrunt poenam pecuniariam nongentorum solidorum, cit. can. Si quis contumax. 20. cau. 17. q. 4. ibi: Pro immunitate nongentos solidos Episcopo componat: vel certe triginta librarum argenti purissimi, can. Quisquis. 21. ead. cau. & q. pro qualitate delicti, & delinquentium conditione arbitrio Episcopi variandam, & Ecclesie læsæ applicandam, Glossa in cit. can. Si quis contumax. v. Componat. cau. 16. q. 4. Quibus non obstat Bulla Pii IV. Prohibens, ne Judices Ecclesiastici puniant Laicum pœnâ non spiritali; quia hæc Constitutio restricta est ad terminos Juris communis à Successore Pio V. uti notat Farinacius Praxi. Crimin. q. 8. n. 156. Sperell. & alii. Quo non obstante potuere, & adhuc possunt poenæ hæc pecuniariæ consuetudine tolli, arg. c. fin. de Consuetud. & per dicta n. 26. An vero alicubi, & ubi sublatæ sint, quia facti est, civis loci Ordinario examinare relinquuntur.

214 V. Gravissima, & ubique locorum vigens ac recepta pœna est Excommunicatio à variis Pontificibus, & Conciliis lata, innovata, & confirmata, ut patet ex can. Sicut antiquitus. 6. can. Miror. 8. can. Frater. 10. can. Nullus. 19. can. Dissimulavit. 35. cau. 17. q. 5. cum Concordantiis. Quibus accedit

Concilium Tridentinum Sess. 25. de Reform. cap. 20. ubi decernit, & præcipit SS. Canones, & Concilia omnia, nec non alias Apostolicas Sanctiones in favorem Ecclesiasticarum personarum, libertatis Ecclesiasticæ, & contra violatores eisdem, quæ omnia in præsentem etiam Decreto innovat, exactè ab omnibus observari debere. Idem habetur in Bulla Gregorii XIV. num. 83. citata, quæ §. 8. statuit, quod si quis quâcunque dignitate, & autoritate præditus, præmissorum, aut alio quovis prætextu quidquam præter aut contra hujus Constitutionis tenorem attentare præsumserit, declaramus, cum ipso factis censuras & pœnas eisdem incurvere, quæ contra libertatis, Juris, aut Immunitatis Ecclesiasticæ violatores per SS. Canones, & Conciliorum Generalium, nostrorumque Prædecessorum Constitutiones sunt promulgatæ.

215 Resp. II. Quamvis spectando Canones antiquos recensite pœnæ fuerint solummodò ferendæ sententiæ, uti patet legenti textus, tamen hodie post Bullam Gregorii XIV. prælatæ pœnæ, præsertim Excommunicationis sunt late sententiæ, & incuruntur ipso facto. Bonacina Tom. 2. Disp. 3. q. 7. punc. 8. n. 3. Farinacius in Append. Immunit. cap. 20. n. 113. Marius Ital. de Immunit. lib. 1. cap. 6. §. 2. n. 29. & seqq. Castro Palao Tr. 11. Disp. un. punc. 12. n. 3. Barbosa J. E. V. lib. 2. cap. 3. n. 166. Diana p. 6. tr. 1. Resol. 3. in fine. Haunoldus Tom. 6. tr. 1. n. 256. cum communi aliorum post Bullam scribentium contra nonnullos præsertim ante Bullam scribentes, & propterea ad præsens non attendendos. Patet Conclusio expressè ex textu Bullæ §. 8. quem habes num. præced. ubi Papa expressè dicit, Violatores Immunitatis ipso facto incurere pœnas & censuras à Jure latas; ubi verba ipso facto debent aliquid operari; atqui nihil operarentur, sed otiosa essent; si pœnæ essent ferendæ sententiæ; ergo. Accedit, quod pœnæ & censuræ per clausulam ipso facto illatz, censentur late sententiæ non tantum juxta communem DD. sed etiam juxta prævix & stylam Curie, qui facit legem. Confirmatur Conclusio & certa redditur ex repetitis Declarationibus jussa Clementis VIII. & Pauli V. editis, de quibus testatur Castro Palao, Marius Ital. Bonacina, Haunoldus lo. cit.

216 Queritur III. Quinam dicantur violare Immunitatem Asyli, ad hoc, ut pœnas Juris, præsertim Excommunicationem incurant? Resp. I. Omnes & singuli, quascunque autoritate præditi, qui aliquem etiam excepti Criminis cerdè Ream, in Asylis loco existentem capere, extrahere, vel incarceratione aui fuerint, graviter violant Immunitatem, & ipso facto incurunt pœnas Juris, præsertim Excommunicationem Majorem. Ita certa & unanimis post Bullam Gregorii XIV. scribentium, ob claram Bullæ dispositionem: ubi postquam §. 4. statutum, & præceptum fuit, ne seculares aliquem excepti Criminis Ream sine expressa Episcopi, vel ejus Officialis licentia capere, extrahere, aut incarceratione præsumant; dein §. 8. subjungitur, quod si quis quâvis dignitate quidquam contra hujus Constitutionis tenorem attentare præsumserit, ipso facto incurrat Juris pœnas contra Violatores Immunitatis statutas, inter quas vel maximè est Excommunicatio, per dicta supra n. 214.

217 Resp. II. Immunitatem violant, & præfatas Juris pœnas ipso facto incurunt, qui capere, extrahere, aut incarceratione tantum tentaverint, effectu non secuto: v. g. qui Ecclesiam, Monasterium, aut alium locum Religiosum ingressi, Reum, ut capiant, extrahant, aut incarceratione, perquirunt, etsi non inventiant: vel qui invenerunt quidem, sed ob corporalem resistentiâ à Reo, vel Rectore, Ecclesie factam, capere, aut extrahere, vel incarceratione non

non potuere: vel qui animo capiendi, extrahendi, vel incarcerationi Reum, admoveo manum violentam janua loci sacri, etsi ob resistentiâ aperire, & intrare non valeant &c. Farinacius in Append. de Immunit. cap. 20. num. 322. Diana p. 1. tr. 1. Resolut. 15. Peregrinus de Immunit. cap. 14. num. 7. Marius Ital. de Immunit. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 6. & alii. Probatur ex Jure Civili, ubi l. 2. C. de His qui ad Eccles. Confug. violator Immunitatis, & Reus pœnarum censetur, si quispiam contra hanc Legem venire tentaverit. Concordat l. Patant. C. eod. ibi: Si qui eos conentur invadere, & l. Presenti. princ. C. eod. ibi: Aui fuerint tentare, ubi notanda verba, tentaverint, conentur, tentare, ex quibus manifestè apparet, quod etiam conatus, seu attentatio effectu non secuto sub præfatis pœnis fit prohibitus, uti etiam advertit Glossa in cit. l. 2. C. de His qui ad Eccles. Confug. v. Tentaverit. Idem aperte habetur in Constitutione Gregoriana §. 8. ubi Papa eodem termino utens pœnas Juris ipso facto incurere declarat, qui contra tenorem Constitutionis attentare præsumserit. Hinc etiam alias Leges penales intelligendæ sunt secuto effectu, arg. can. Hoc autem distinct. 1. de Penitent. scilicet tamen vult, uti hic.

218 Resp. III. Violant insuper Immunitatem, & memoratas pœnas ipso facto incurunt etiam illi, qui in loco Asyli capiunt, extrahunt, aut incarceratione violentè, consentientem, ac permittentem, si que juri suo ac privilegio renuntiantem. Patet Conclusio ex dictis num. 161. ubi vide.

219 Resp. IV. Non tantum illi, qui Reum in loco Asyli capiunt, extrahunt, ac incarceratione, vel id facere conantur, & tentant, sed etiam, & vel maxime illi, qui tale quid mandant, violatores Immunitatis existunt, & pœnas Juris, præsertim Excommunicationis ipso facto incurunt. Farinacius lo. cit. numer. 324. Marc. Anton. Genuen. in Praxi Episcopali cap. 26. num. 7. Ratio est: tum quia effectus potius imputatur mandanti, quam mandatario, seu exequenti, arg. c. Usus fame. 36. §. Licit, de Sentent. Excomm. eò quod is committit verè, cuius autoritate, vel mandato committi probatur. c. Mulieres. 6. de Sent. Excomm. Tum quia in Bulla Gregoriana pœnis ipso facto subiacere universatiter declarantur omnes & singuli quâvis dignitate præditi, qui contra tenorem Constitutionis aliquod attentare præsumperint, hoc autem vel maxime faciunt, qui præfata autoritative mandant. Tum etiam quia Bulla alias elusoria facile redderetur, si enim mandantes Principes, Iudices, ac Potestates seculares essent immunes à pœnis, modicum, vel nullum effectum haberet Bulla, cum illi executionem plerumque committant & mandant simplicibus & ignatis, ac mandato resistere non audentibus.

220 Resp. V. Si violator contra sententiam declarationem Episcopi appellaverit, non est amittenda Appellatio, donec prius Ecclesie fuerit satisfactum. Pignatell. Tom. 2. Consult. 60. num. 62. ubi affect plures Declarationes illis verbis; Appellatio à declaratoria Censuram in materia violatæ Immunitatis Ecclesiasticæ non admittitur, nisi prius Ecclesia quoad suum honorem fuerit in integrum restituta. S. Congregatio in Neapol. 11. Octobris 1617. & Lipar. 4. Julii 1620. & Rheg. 28. Julii eod. anno. & Syracul. 19. Julii 1622. ubi tamen à sensu contrario inferitur, quod facta Ecclesie satisfactio liceat appellare: quamvis enim à pœnis late sententiæ in Jure appellare non liceat, l. Si qua pœna. ff. de V. S. & c. Quia non. de Appellat. præsertim in materia Censuræ. arg. c. Ad hæc. de Appellat. tamen ea Reiffenhuæ Jus Can. Tom. III.

licita est sententia declaratoria, uti cum Communium aliorum bene docet Glossa in c. Cipientes. de Election. in 6. Pignatell. lo. cit. n. 12. dummodò non sit notorium, potnam esse commissam: quo absente talis interim non esse vitandus. Pignatell. lo. cit. licet Gutierrez Praxi. q. lib. 1. cap. 50. n. 20. & alii contrarium sentiant.

221 Queritur VI. Quis, & quando absolvere possit ab Excommunicatione contracta ob violatam Immunitatem Asyli? Resp. I. Nemo præter Summum Pontificem absolvere potest à præfata Excommunicatione. Farinacius in Append. de Immunit. cap. 20. n. 311. Mar. Ital. de Immunit. lib. 1. cap. 6. §. 2. n. 3. & seqq. Diana p. 6. tr. 1. Resolut. 14. Barbosa lib. 2. I. E. V. cap. 3. n. 167. citans Prælegum de Immunitate. cap. 15. n. 9. & plures alios contra Palao lo. cit. Bonacina, & alios. A1 probantiam hanc Conclusionem afferunt citati DD. plura funtamehta. Et quidem prinò Decreta Clementis VIII. & Pauli V. per quæ omnibus Confessoris prohibitum fuit, absolvere à casibus violatæ Immunitatis in terminis Constitutionis Gregorii XIV. Secundo Extravaganter 3. inter Communes. de Penis. & Remiss. ubi casibus Papæ reservatis annumeratur officia libertatis Ecclesiasticæ. Tertio, quia juxta Constitutionem Gregorii XIV. violatores ipso facto subiacent omnibus pœnis, quæ à Jure communi, vel Antecessorum Constitutionibus quibuscumque, consequenter etiam à Bulla Cœnæ in eos sunt late; atqui Excommunicationes Bullæ Cœnæ contra violatores Immunitatis Ecclesiasticæ late, sunt reservatæ Summo Pontifici; ergo. Quæ & alia pro Conclusionem faventia argumenta, quia verè solvere quidam sunt conati, meritò causam decidit S. Congregatio Immunitatis, dum repetitis vicibus declaravit absolutionem hanc esse reservatam Summo Pontifici, quarum unam citat Farinacius lo. cit. Alteram Delsiene de Immunit. cap. 16. dub. 38. cap. 2. dub. 12. plures novissimè Jacob Pignatell. Tom. 2. Consult. 19. ubi n. 13. una referunt illis verbis: Absolutio à Censuris ex causa violatæ Immunitatis Ecclesiasticæ est reservata Summo Pontifici, S. Congregatio Immunitatis. In Licien. 13. Julii 1538. dein n. 47. Absoluto à Censuris ob violatam Immunitatem Ecclesiasticam juxta Constitutionem sa. me. Gregorii XIV. quæ incipit: Cum aliis nonnulli, est Sedi Apostolicæ reservata. S. Congregatio Concilii 1617.

222 Imò si à Sede Apostolica facultas absolvendi ab eadem Excommunicatione delegatur, non nisi Episcopus conceditur, uti sæpius declaravit eadem S. Congregatio apud Pignatell. lo. cit. n. 17. ibi: Absolventi facultas non debet concedi Ordinario inferiori, sed Episcopo viciniore, eadem Congregatio 23. Augusti 1632. & n. 31. ibi: Solis Episcopis non autem aliis Ordinariis inferioribus communicatur facultas absolvendi à Censuris ob violatam Immunitatem, libertatem, jurisdictionem Ecclesiasticam, & Sede vacante committitur Episcopo viciniore. Eadem Congregatio sæpius.

223 His accedit continua praxis, & stylus Curie Romanæ, qui loco Legis venerandus est.

Ex quibus omnibus præsertim tot, & tam claris Declarationibus S. Congregationis per tam fideles & classici Collectores allatis patet, sæpe non amplius probabilem esse sententiam Bonacine, Genuenis, & aliorum dicentium, posse Episcopum à præfata Excommunicatione absolvere, postquam violatores Ecclesie per restitutionem debitam, & alia satisfecerint.

Hinc ab Excommunicationis hujusmodi absolutione omnino abstinere debent Episcopi, & multo magis Regulares, etiam illi, qui gaudent privilegio absolvendi à Casibus Papæ reservatis: tum quia absolutio ab hac Cœnæ est esse specialiter prohibita à

Clemente VIII. per dicta num. 221. tum quia hic casus non immerito annumeratur casibus Bullæ Cœnæ; à quibus etiam vi privilegiorum abolivere nequeunt Regulares.

224 Resp. II. A præfata Excommunicatione ob violatam Immunitatem contractâ, absolutio non datur, nec dari potest, & data non valet, neque prodest; nisi prius restituito Reo, & factâ satisfactione læsæ Ecclesiæ, arg. c. Ex litteris. de Constitur. c. qua fronte 25. de Appellat. & c. Cum desideres. 15. de Sentent. Excomm. & ibi DD. communiter: quibus accedit Declaratio Cardinalium apud Jacob. Pignatell. lo. cit. n. 38. Absolutio ab Excommunicatione non prodest, nisi secuta restitutione, & reintegratio Ecclesiæ.

De modo autem restituendi vide supra num. 208. Hinc Episcopi in casu speciali obtinentes à Sede Apostolica facultatem, seu commissionem absolvendi, absolutionem impertiri non debent, nisi violator restitutionem fecerit, & Ecclesiæ satisfecerit.

§. I X.

De Immunitate Reali, & Personali.

S U M M A R I U M.

- 225 Immunitas Realis, & Personalis quid?
- 226 Bona Ecclesiarum, & Ecclesiasticarum personarum sunt triplicis generis.
- 227 Ecclesia ipsa, quæque res, vasa sacra gaudent Immunitate Reali.
- 228 Item bona Ecclesiæ temporalia pro dote eidem collata.
- 229 Nec non alia bona quocumque titulo acquisita, & bona patrimonialia Clericorum.
- 230 Tributum solvere est signum subjectionis.
- 231 Omnium locorum piorum autoritate Episcopi ecclesiarum bona gaudent Immunitate Reali.
- 232 Nomine Ecclesiasticarum personarum veniunt omnes Clerici sæculares, etiam Minoritæ.
- 233 Si conditiones à Concilio Tridentino requisitas habent.
- 234 Item Regulares utriusque sexûs, etiam Novitii.
- 235 Immunitas Realis, ac Personalis est de Jure Divino.
- 236 Non valet consuetudo contra eam.

Explicata primâ Immunitatis specie, Localis nempe, transmissâ modò ad reliquas duas Reales videlicet, & Personalem.

225 Queritur I. Quid sit, & in quo consistat Immunitas Realis, & Personalis, seu rerum, & personarum Ecclesiasticarum? Resp. Eam esse, & consistere in hoc, quòd personæ Ecclesiasticæ, & bona cuncta, seu res omnes ad personas Ecclesiasticas, vel ad Ecclesiam aliquam pertinentes sint immunes, liberæ, ac exemptæ à Jurisdictione cujusvis potestatis, & personæ Laicalis, seu Laici, atque ab exactionibus, & oneribus eorundem quibuscunque. Ita in re Omnes tam Theologi, quam Canonici, arg. c. Non minus. 4. c. Adversus 7. h. t. c. 1. eod. in 6. Clem. un. eod. c. Quamquam. 4. de Censib. in 6. Authen. Item nulla. C. de Episc. & Cleric. Nec est circa hoc aliqua controversia: solum notandum, quòd Immunitas, quâ res Ecclesiarum & Clericorum sunt immunes, vocetur Realis; illa verò quâ Personarum sunt exemptæ à Jurisdictione & ab oneribus personalibus, vocetur Personalis.

226 Queritur II. Quenam res seu bona Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum gaudeant hæc

Immunitate Reali? Ante responsum notandum, res & bona Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum esse triplicis generis. Primi generis sunt ipsæ Ecclesiæ materiales, seu Tempia edificata una cum Conventibus: item vasa sacra, vestes, paramenta, & alia sive consecrata, sive benedicta, ad Divinum cultum deputata quasi instrumenta. Secundi generis sunt Ecclesiarum, & Beneficiorum bona temporalia nec consecrata quidem, nec benedicta, tamen à Fundatoribus, aut aliis Fidelibus propter Dei honorem & gloriam pro dote Ecclesiæ, hæcque intentione & sine oblata, & donata, ut per Prælatos Ecclesiarum pro decenti ornatu, & conservatione ipsius Ecclesiæ, ac necessariorum ad eam; item pro honesta sustentatione Rectorum, ac Ministrorum Ecclesiæ, & (si quid superest) in pauperum, aliarumque piarum causarum usus expendantur. Tertii generis sunt bona Ecclesiarum, & Clericorum propria titulo aliquo temporali v. g. emptione, hereditate, arte, labore, inventione, aut alio simili titulo acquisita, quæ communiter etiam bona patrimonialia vocantur.

Resp. I. Omnia triplicis enarrati generis bona Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum gaudent Immunitate Reali, indèque libera, immunita, ac exempta sunt ab omni Jurisdictione Laicali, atque ab oneribus, & exactionibus Laicorum quoruncunque. De bonis, seu rebus primi generis conveniunt Omnes; quia nullam utilitatem habent, hoc ipso, quòd tanquam consecrata ac benedicta, & ad Divini cultus ministerium deputata, nullis aliis humanis, ac profanis usibus applicari valeant, arg. can. Que semel. 4. can. 19. q. 3. can. Ligna. 38. de Consecrat. dist. 1. & c. Semel. 51. de R. I. in 6. ibi: Semel Deo dicatum, non est ad usus humanos ulterius transferendum, junc. c. 1. Sancimus. 21. C. de Sacrosanctis Eccl. f.

De secundi generis bonis, quòd præfata Immunitate Reali gaudent, pariter conveniunt DD. ita, ut teste Fagnano in c. Non minus. 4. h. t. num. 8. nullas discrepet, arg. c. Non minus. 4. c. Adversus. 7. h. t. c. 1. eod. in 6. & Clem. un. eod. junc. c. 1. de Censib. & c. Quamquam. eod. in 6. quibus accedit Jus Civile, Authen. Item nulla. C. de Episc. & Cleric. ibi: Item nulla communitas, vel persona publica, vel privata collectas, vel exactiones, angarias, vel parangarias, Ecclesiis, vel aliis pii locis, aut Ecclesiasticis personis imponere aut invadere bona Ecclesiastica presumat, quod si fecerit, & requisiti ab Ecclesiâ vel Imperio contempserint, triplum refundant: & nihilo minus bona Imperiali Banno subiacent, quòd absque satisfactione debitâ nullatenus remittatur. Ratio autem est; quia hoc ipso, quòd à fidelibus pro dote Ecclesiæ, ad Dei cultum, Ecclesiæ, ac Ministrorum, ejus conservationem, pauperum sustentationem, & in alios pios usus dicata ac destinata sint, indèque vocentur res Dominicæ, can. 39. Apost. Item Christi pecunie. can. 1. cau. 12. q. 2. Patrimonium Christi, & pauperum, non nisi in præfatos pios usus convertenda sunt, quod non feret, si exactionibus, & oneribus Laicorum gravarentur, & in cultûs Divini, causarumque piarum præjudicentur, & Christi injuriam, ac irreverentiam diminuerentur. Concordat can. Secundum. 24. cau. 23. q. 8. Hæc etiam quadrat, quòd dicitur can. Nulli. 3. cau. 12. q. 2. ibi: Nulli liceat ignorare, omne quòd Domino consecratur (id est datur Glossa hic) sive fuerit homo, sive animal, sive ager, sive quâquid semel fuerit consecratum (id est oblatum Domino) sanctum Sanctorum Domino erit, & ad jus (dispensatorium) pertinet Sacerdotum. Propter quòd inexcusabilis erit omnis, qui à Deo, & Ecclesiâ, cui competunt, aufert, vastat, invadit, seu eripit, & usque ad emen-

§. IX. De Immunitate Reali, & Personali.

emendationem, Ecclesiæque satisfactionem, ut sacrilegus judicetur, & si emendare noluerit, excommunicetur.

De tertii generis bonis est communis DD. ut videre est apud Barbof. I. E. V. cap. 39. §. 5. num. 6. Layman lib. 4. tr. 9. cap. 6. n. 9. Abbas in c. fin. de Vita & honest. Cleric. n. 3. Pirching h. t. n. 59. Engel h. t. n. 24. cum Glossa communiter recepta in c. fin. de Via & honest. Cleric. §. Suis facultatibus. Idque probatur imprimis ex c. Quamquam. de Censib. in 6. ubi sine ulla distinctione de cunctis rebus & bonis ad Ecclesiâ, & personas Ecclesiasticas pertinentibus illa habentur verba: Cum igitur Ecclesiæ, Ecclesiasticæque persone, ac res ipsarum non solum Jure humano, quin & Divino à secularium personarum exactionibus sint immunes. Non ibidem in specie res etiam proprias personarum Ecclesiasticarum esse exemptas asseritur: ibidem de personis suis propriis. Adhuc magis ad propositum sine ulla distinctione de bonis (dammodo legitime quocunque tandem titulo acquirantur) ad Ecclesiâ, & personas Ecclesiasticas pertinentibus loquitur c. 1. h. t. in 6. ubi postquam Pontifex contra quosdam Dominos temporales conquestus est, quòd ab Ecclesiis, Ecclesiasticæque personis exigant collectas, tallias, & alia hujusmodi onera præstent prætextu bonorum, quæ ad Ecclesiâ, & personas Ecclesiasticas pertinent, statuit, ut sequitur: Volentes itaque (pro ut expedit) sollicitè providere, totque temerariis abusibus, congruis præfatis obviare, auctoritate Apostolica, præmissis cum Fratribus nostris diligenter deliberatione decernimus, non licere communis, scabinis, & iis, qui in eis Jurisdictionem temporalem obtinent, vel justitiam imperalem exercent, tallias, vel collectas seu exactiones quocunque Ecclesiis, vel personis Ecclesiasticis imponere vel exigere ab eisdem pro debitis, prædictis, vel quibuscunque possessionibus, ab eisdem Ecclesiis, vel personis Ecclesiasticis legitime hæcenus acquisitis, vel imposturam acquirendis: etiam ipsæ Ecclesiæ, vel persona vel res hujusmodi sint intra illorum districtum, vel territorium constitutæ. Nec etiam liceat illis ipsas Ecclesiâ, vel personas ad distrahendum, vel alienandum, aut extramuram suam ponendum, acquisita jam, vel que deinceps acquirunt, aliquatenus coercere: quæ verba tam clara, & universaliter sunt, ut planè omnino certa videatur Conclusio quoad tertium genus bonorum, videlicet, quòd & ipsa gaudeant Immunitate, consequenter prætextu ipsorum, sive dein emptione, sive donatione, sive hereditate, sive alio modo, dammodo legitime acquiruntur, vel imposturam acquiruntur (nihil enim aliud desiderat Papa, quàm ut sint legitime acquisita, vel imposturam legitime acquirantur, quòd utique fit, dum emptione, hereditate, successione, donatione, vel alio simili licito modo acquiruntur) nec tallias, nec collectas, nec alias exactiones quocunque tandem ab Ecclesiis, vel personis Ecclesiasticis exigere, vel onus aliquid eisdem propter eas imponere valeant. Et certè non video, quid stante tam claro textu opponi possit, præsertim, quia etiam Bonificus VIII. c. Quamquam. de Censib. in 6. allegans Constitutionem cit. c. 1. h. t. in 6. expressè dicit, Alexandrum IV. per eam explicasse etiam res proprias Clericorum gaudere Immunitate. Accedit Declaratio S. Congregationis apud Pignatell. Tom. 2. Consult. 54. n. 99. illis verbis: Patrimonium Clerici est exemptum inlar bonorum Ecclesiasticorum, S. Congregatio in Tricaric. 14. Novemb. 1663.

230 Et quamvis ubi Lex clara habetur, uti in præfenti, rationem indagare, vel allegare penitus non sit necesse, nihilo minus probatur Conclusio etiam ratione. Tum quia accessorium naturam sequi congruit principalis, juxta Reg. 42. Jur. in 6. & magis Reiffenschuel Jus Civ. Tom. III.

signum trahit ad se minus dignum, arg. c. Quod in dubiis, de Consecrat. Eccles. atque Ecclesiæ, & personæ Ecclesiasticæ sunt respectu honorum suorum principale, & magis dignum; ergo cum illæ gaudeant Immunitate, etiam bona eorum gaudeant. Tum quia Domini Laici nihil possunt statuere circa bona Ecclesiastica vel personarum Ecclesiasticarum, nisi obligando personas easdem, easque præcipiendo: obligare verò aliquem, est quæ præcipere, onera, ac tributa imponere, eique Jurisdictionis in eum, obligari autem, & debere obedire præceptis, onerique & tributa imposita solvere est signum subjectionis, ac proprium subditorum, uti per se patet & liquet ex illo Apostolo ad Romanos 13. Necessitate subditi estote, non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam; ideo enim (ecce causa, qui subditi sunt) tributa præstatis. Idem confirmatur, & clarè probatur, ex c. 2. de Censib. ibi: Vos subditi esse debetis, ideo enim tributa præstatis; quia hæc est probatio subjectionis, atque Domini Laici penitus nullam habent jurisdictionem in personis Ecclesiasticis, nec hæc eisdem ulatenus sunt subditæ, vel subiectæ, cum ab omni Jurisdictione Laicorum plene sint exemptæ, ut omnes fatentur, & patet ex dictis lib. 2. Tit. 2. de Foro competent. n. 187. ergo. Et planè non videtur, quomodo Ecclesiæ Ecclesiasticæ persone sint, ac dici possint plene, ac perfecte exemptæ nisi etiam bona eorum sint exempta. Accedit, quòd cum Domini Laici à Clericis spiritualia recipient, sedum sit, ut temporalia ab eis non exigant, sed potius tribuant, juxta Apost. 1. ad Corinth. 9. Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus.

Porro à quibus oneribus, exactionibus in specie liberæ ac immunes sint Ecclesiæ, Ecclesiasticæque personæ, & bona earum? dicitur Paragrapho sequenti.

Queritur III. Quenam loca nomine Ecclesiæ, & quæ personæ nomine Ecclesiasticarum personarum in præfenti veniant ad hoc, ut ipsæ, & bona earum gaudeant Immunitate? Resp. I. Nomine Ecclesiæ hic venire omnia loca pia, ac Religiosa auctoritate Episcopi erecta. Communis ac certa per Jura allegata supra Tit. de Religiosis Domib. à nu. 3. ubi in specie plura habentur similia pia ac Religiosa loca: ibi vide. Accedit Declaratio Cardinalium apud Pignatell. lo. cit. num. 98.

Resp. II. Nomine personæ Ecclesiasticæ veniunt omnes & singuli Clerici Sæculares, non tantum in Majoribus, sed etiam in Minoribus constituti, vel etiam tantum tonsurati, dammodo ultimi Minoritæ nempe, vel solâ primâ Tonsura initiati habeant conditiones à Concilio Tridentino requisitas, Communis ac certa per Jura num. 228. & sequ. citata. Cum enim præfata Jura cum Concordantiis universaliter ac indistinctè omnibus Ecclesiasticis personis, & Clericis, eorumque bonis Immunitatem competere asserant, Minoritæ autem, ac primâ Tonsurati reverè sint, & dicantur Clerici, arg. c. Cleros. dist. 21. & can. de Persona. cau. 11. q. 1. eos excludere non debemus; præsertim quia favores sunt ampliandi c. Ovia. de R. J. in 6. & ubi Jus non distinguit neque nos distinguere debemus, l. de Pretio. ff. de Publician. in rem ed.

Dicitur notanter, Dammodo Minoritæ, aut primam Tonsurati conditiones à Concilio Tridentino Sess. 23. de Resor. cap. 6. requisitas habeant: quoniam enim non desunt Doctores, ut Barboia lib. 1. I. E. V. c. p. 39. num. 15. Sanchez in Decalog. lib. 7. cap. 13. num. 33. Pirching h. t. nu. 86. & alii apud ipsos, docentes, privilegium saltem reale competere etiam Minoritæ, vel solâ Tonsurâ primâ initiatis Clericis, est con-

ditiones à Concilio lo. cit. requisitas non habeant. eò quòd (ajunt) Concilium in præfato loco certas conditiones tantum requirit ad hoc, ut Clericus gaudeat Privilegio Fori, non verò ut gaudeat privilegio aliis: consequenter, cum limitatio illa conditionata sit Clericis oñia, extendi ad alia privilegia non debet. Nihilò miròs probabilis, Juris conformis videtur ad hoc, ut Minorista gaudeat Immunitate Reali, aut Personali, requiri conditiones à Concilio præscriptas, videlicet, ut Beneficium Ecclesiasticum habeat, aut Clericalem habitum, & Tonfuram deferens alicui Ecclesie ex mandato Episcopi inseruiat, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua Schola, vel Universitate de licentia Episcopi, quòs in via ad Majores Ordines suscipiendos versetur. *Garcias de Benefic. p. 2. cap. 3. num. 5. & seqq. Azorius p. 3. lib. 7. cap. 9. q. 6. Layman lib. 4. tr. 9. cap. 7. n. 2. Barbosa in c. 7. h. t. n. 7. & plures ab eo citati.* Et quidem de Personali patet; quia privilegium Fori sub illa comprehenditur, utpote vi cuius Clericus immunis est etiam à jurisdictione quavis Laicorum, quòd ipsum privilegium Fori etiam importat per Jura citata Lib. 2. Tit. 2. n. 187. De Immunitate Reali inde constat; quia si Clericus Immunitate Personali seu privilegio Fori non gaudet, seu quòd idem est, si à jurisdictione Laicorum non exemptus, sed ei subiectus est: jam hoc ipso Immunitate Reali non gaudet, seu bona ipsius à jurisdictione, & exactioe Laicorum exempta non sunt, cum Domini Laici, bona sibi subditorum, oneribus & tributis gravent non tam ob ipsa bona, seu naturam illorum, sed quia habens bona eis subditus, eorumque jurisdictioni subiectus est, arg. c. 2. de Censib. consequenter si Clerici Minoristæ personaliter non exempti sed subditi sunt, poterant per Dominum Laicum bono communi exigente, ad contribuendum obligari, arg. cit. c. 2. de Censib. & magis dicemus infra, ac tententur alibi ipsi Adversarii. Et per hoc patet ad rationem in contrarium. Accedit locorum consuetudo & praxis optima Legum interpres, c. 8. de Consuetud. vi cuius constat, Clericos Minoristas, si memoratas conditiones non habent, Immunitate Reali, & Personali non frui.

234 Resp. III. Nomine Ecclesiasticarum personarum venit, & consequenter Immunitate Reali, ac Personali gaudeant etiam omnes Regulares utriusque sexus cuiuscunque Religionis approbate, tam Professi, quam Novitii vel Novitiæ, Barbosa lib. 1. l. E. V. cap. 39. n. 23. Molina Disp. 671. num. 1. Felinus in c. Licet. nu. 8. de Offic. Ordinari. Pirhing h. t. n. 87. cum communi ac certa aliorum. Ratio est: tum quia omnes hi sunt personæ ad cultum Divinum specialiter deputatæ, consequenter Ecclesiasticæ: tum quia in materia favorabilis, qualis est Immunitas, nomine Clerici veniunt quoque Regulares utriusque sexus etiam Novitii, ac Novitiæ, ut latè probavimus supra Tit. 1. de Vita & honest. Cleric. §. 1. d. n. 11. ac etiam lib. 2. Tit. 2. de Foro competent. §. 9. n. 190.

De Eremitis, an & quinam gaudeant Immunitate Ecclesiastica desime ex dictis Tit. 1. de Vita & honest. Cleric. §. 1. d. n. 20. ubi diximus quinam Eremitæ veniant nomine Clericorum.

235 Queritur IV. Quo Jure Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ, eorumque bona gaudeant Immunitate Reali, & Personali? Resp. Non tantum Jure humano, sed etiam Divino. De Jure humano patet ex repetitis jam textibus. De Jure Divino autem quòd gaudeant, docent Barbosa lib. 1. l. E. V. cap. 39. §. 5. n. 3. Diana p. 1. tr. 2. Resolut. 1. Bilet. Dissolut. Cleric. p. 1. de Exempt. Cleric. §. 1. nu. 1. Azorius p. 1. lib. 5. cap. 12. q. 1. latè Sperell.

Decis. 37. Layman lo. cit. cap. 8. Tamburin. de Jure Abbat. Tom. 1. Disp. 15. q. 19. cum Communissima aliorum. Et quidem de Immunitate Reali quoad bona primi generis, & secundi generis specificati supra num. 226. vix est controversia. De bonis autem tertii generis nec non de Immunitate Personali, & universaliter de quavis probatur clarissimis textibus c. Quamquam de Censib. in 6. cuius textum vide supra num. 229. & Concil. Trident. Sess. 25. de Reform. cap. 20. ubi expressè ait: Ecclesie & personarum Ecclesiasticarum Immunitatem Dei ordinatione & Canonicis Sanctionibus constitutam esse. Concordat c. Nini. 30. de Jurjurand. Eandem sententiam latè probavimus, & contraria fundamenta refutavimus Lib. 2. Tit. 2. de Foro competent. §. 9. d. n. 193. usque ad finem, ubi vide.

Inferitur, quòd contra Immunitatem Realem, aut Personalem nulla etiam immemorialis consuetudo aut præscriptio valeat; quia contra Jus Divinum nulla valet consuetudo, c. fin. de Consuetud. Imò, est dato, non concessio, Immunitas præfata de Jure Divino non est, tamen contra eandem nec licita, nec valida foret consuetudo; quia talis consuetudo expressè vocatur corruptela, c. Quamquam de Censib. in 6. ibi: Contraria consuetudo quoruncunque, quæ dicenda est corruptela, non obstat. Eandem illationem, quòd videlicet nulla consuetudo etiam immemorialis contra Immunitatem, & libertatem Ecclesiasticam valeat, latè probavimus Lib. 1. Tit. 4. de Consuetud. §. 3. d. nu. 61.

§. X.

De Oneribus, Præstationibus, & Exactio-nibus, à quibus Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ, & bona ipsarum vi Immunitatis Realis, & Personalis sunt exemptæ: ubi in specie de ordinariis Oneribus, ac Tributis, Vectigalibus, Gabellis, & extraordinariis Exactio-nibus tempore communis necessitatis.

SUMMARIUM.

- 237 Ecclesie, Personæque Ecclesiasticæ, & res earum sunt immunes ab omnibus Exactio-nibus, ac Tributis.
- 238 In specie à Tributis ordinariis, Ordinari-Stener.
- 239 Quoad omnia bona etiam propria. Et num. seq.
- 241 Exactio-nis nomine venit etiam Tributum ordinarium.
- 242 Præfatio Tributi est signum subjectionis.
- 243 Etiam respectu bonorum peritur.
- 244 Solvuntur varii textus Juris.
- 245 Onus reale propriè tale quid sit?
- Res transi cum onere suo: quomòd intelligendum sit? Ibid.
- 246 Princeps non potest facere bona taliter tributaria, ut Tributum cum re transferat ad Ecclesiasticos. Et num. seq.
- 248 Ecclesie, & Ecclesiasticæ personæ etiam de rebus propriis non tenentur ad Vectigalia, Telonia, Gabellas &c.
- 249 Nisi negotiationis causâ aliquid deserant. Negotiatio quid? Ibid.
- 250 Deductiones practice. Et duobus num. seqq.
- 253 Ecclesie, & Ecclesiasticæ persone tenentur ad Tributa extraordinaria urgente necessitate imposita.
- 254 Nisi sex concurrant conditiones.
- 255 I. Necessitas gravis.
- 256 II. Communis Clericos æque ac Laicos tangere.

257. III. Us

- 257 III. Ut Laicorum facultates non sufficiant, quæ prius erant discutende, & quomòd?
- 258 IV. Ut Episcopus cum Clero prius deliberet. Quid per Clerum hic intelligatur? Ibid.
- 259 V. Ut consulari Papa, ejusque requiratur assensus.
- 260 Nisi periculum sit in mora.
- 261 VI. Ut Clerici non sit Laicos, sed Ecclesiasticos Judices compellantur ad contributionem actu faciendam. Et quid, si Episcopus cum Clero contributionem denegat? Ibid.
- 262 Afferuntur plures Declarationes Cardinalium pro materia Immunitatis usque ad num. 272.
- 272 Demonstratur practice moderna praxis Laicorum nullo nisi fundamento, nec tunc fieri consuetudine.
- 273 Clerici etiam spontè non possunt solvere Exactio-nes laicales, & Laici à spontè danibus non possunt accipere.
- 274 Bulla Urbani VIII. Romanus Pontifex, pro Immunitate Ecclesiastica omnium maxime faciens, & lectu dignissima per extensum ponitur.
- 275 Onera, ad quæ Ecclesiastici tenentur.

237 Queritur I. A quibus Oneribus, Præstationibus, & Exactio-nibus &c. Ecclesie Ecclesiasticæque personæ, & res ipsarum etiam propriæ per Immunitatem Realem, & Personalem sint immunes & exemptæ? Resp. I. Ab omnibus & singulis quomodocunque nuncupatis, tam personalibus, quam realibus, quæ non vi domini directi, quòd alius habet, vel si specialis pacti aut contractibus illarum inhaerent. Hæc Conclusio quavis abundè jam patet probata, & confirmata existit per Jura, rationes, & DD. §. præced. allegatos, nihilò minùs, ut pro praxi magis serviat, descendimus ad quædam Onera & Exactio-nes in specie.

238 Resp. II. Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ, earumque bona cuncta etiam propria in specie immunes, & exemptæ sunt ab omnibus illis etiam ordinariis Tributis, Oneribus, & Exactio-nibus quomodocunque vocatis, quas Principes ac Domini Territoriales subditis, & bonis eorum, v. g. prædiis, fundis &c. non vi directi domini, quod in talia bona habent, sed ex potestate jurisdictionis supremæ, Lege quasi ordinariâ aut perpetuâ imponunt pro statu suo decenter conservando, & pro expensis ad justitiam administrationem, aliisque ordinariis debiti regionis, ac boni communis necessitatibus, nec non in aliqualem compensationem Curarum, & defensionis, ut proin quamvis possessor alicujus prædii, fundi, agri, prati, domus &c. pro ordinariâ hujusmodi Exactioe, Tributo, vel Onere (ordinari Staur oder Anlag) ratione talis prædii, fundi, agri, domus &c. aliis dederit 10. 20. 30. florenos v. g. tamen si tale prædium, fundus, ager, domus &c. donatione, emptione, hereditate, legato, aut alio modo legitime transit ad Monasterium aliquod, Capitulum, Collegium, vel alium locum pium autoritate Episcopi erectum, consequenter Religiosum, vel etiam alodialiter ad privatam personam alicujus Clerici, Canonici v. g. illicò tales res immunes evadant ab Onere, Exactioe, vel Tributo hujusmodi ordinario, ita ut Principes seculares talibus bonis, quando apud Ecclesiasticos manent, penitus nihil amplius imponere, nec prætextu illorum ab Ecclesiis, Monasteriis, vel personis Ecclesiasticis aliquid exigere valeant. Abbas in c. fin. de Vna, & honest. Cleric. num. 12. Layman lib. 14. tr. 9. cap. 6. Reiffenstuel Jus Can. Tom. III.

num. 4. Gutierrez lib. 1. Practic. qq. 9. 3. num. 15. & 16. Fagnano in c. 4. h. t. numer. 9. Felinus in c. Ecclesia. de Constit. num. 76. Tamer. in Defens. Libert. Eccles. cap. 13. propè finem. Lessius lib. 2. cap. 33. dub. 3. num. 19. 20. & 21. Martha de Jurisdic. p. 4. casu 11. num. 28. ubi ait hanc sententiam esse absolutè veram, Pirhing h. t. num. 57. Barbosa in can. Si tributum. 27. cau. 11. q. 1. Pignatelli Tom. 2. Consult. 54. contra Engel h. t. num. 25. & 26. Abbas in c. Non minùs. q. h. t. num. 16.

Et quidem de bonis primi generis num. 226. ex-239 plicatis nullus dubitat, ob rationem, & Jura num. 227. allegata. Pariter conveniunt Doctores, de bonis secundi generis, ita ut teste Fagnano in c. Non minùs. h. t. n. 8. nullus discrepet ob Jura, & rationes num. 228. allegatas; quibus addc. c. 1. de Censib. & can. Secundum. 24. cau. 23. q. 8.

Probatum itaque etiam de bonis tertii generis nu-240 mer. 226. declaratis, & universaliter de omnibus Ecclesiarum, Ecclesiasticarumque personarum bonis, quòd libera & immunita ab Oneribus & Tributis etiam ordinariis explicitis in Conclusione numer. 238. posita. Et imprimis per Jura §. præced. præsertim num. 229. citata, & specialiter c. 1. h. t. in 6. cuius textum (quem num. 229. habes) si bene legatur, Conclusionem plenè & efficeat probare invenitur.

Ex eo enim tale formo argumentum: juxta dictum c. 1. h. t. in 6. non licet illis, qui temporalem jurisdictionem exercent, ullam quancunque tandem Exactio-nem Ecclesiis, aut Ecclesiasticis personis, earumve legitime jam acquisitis, vel imposturam acquirendis bonis imponere vel exigere ab eisdem; atqui Exactio-nis nomine veniunt etiam ordinaria Tributa & Onera in Conclusione posita; ergo Major patet ex textu. Minor probatur; quia Exactio ordinaria nihil aliud est, quam Tributi petitio, uti bene notat Calvinus in Lexic. Juridic. v. Exactio. & manifestè patet ex Rubric. & toto Tit. C. de exalioribus Tributorum; ubi illi, qui petunt, seu colligunt Tributa, propterea Exactores Tributorum dicuntur, ipsa autem petitio Tributi, Exactio dicitur, l. 1. & 3. & passim C. eod. Pariter ab Exactio-nibus personarum secularium Jure Divino, & humano immunes declarantur Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ, c. Quamquam. de Censib. in 6. Item ab Exactio-nibus omnibus easdem immunes dicit Auth. item Nulla C. de Episcop. & Cleric. Concordat c. 1. de Censib. ubi sanctum narratur, quòd neque de domibus, neque de arvis neque de hortis Ecclesiarum servitium aliquod præstare preter Ecclesiasticum. Pariter can. Secundum. 24. cau. 23. q. 8. ex Concilio Parisiensi prohibuit narratur, ne quisquam cuiuscunque dignitatis de agris, aut aliis rebus Ecclesie oblati, quancunque temporalem Præstationem exigat; ergo nec Tributum ordinarium.

Probatum etiam ratione: tum quia mutata persona mutatur qualitas, & privilegium inhaerens rei ratione personæ. Gutierrez lo. cit. arg. l. locatio. 9. §. fin. ff. de Public. & Vect. gal. Tum quia Exactio Tributi præsertim ordinariè est signum jurisdictionis in eo, qui exigit; & subjectionis in eo, à quo exigitur, & qui solvere obligatur; atqui Laici nullam habent jurisdictionem in Ecclesiis, vel Ecclesiasticas personas, nec hæ sunt eis subditæ, vel subiectæ, uti omnes etiam Adversarii fatentur; ergo Minor est certa. Major constat ex dictis supra numer. 230. & ulterius evidenter patet ex c. 2. de Censib. ibi: Et vos subditi esse debetis, idè enim Tributa præstatis; quia hæc est probatio subjectionis. Accedunt Declarationes Cardinalium plures, quas vide infra numer. 264. 266. 268. 269. & seq.

243 **Obijcies I.** Cum Adversariis dicendo, Principes Territoriales non exigere Tributa seu Onera ordinaria ab Ecclesiis, vel personis Ecclesiasticis absolute, sed intuitu & respectu honorum ad eas pertinentium. Resp. Hoc ipsum etiam, & hunc pre-textum expresse esse rejectum *cit. c. 1. h. 1. in 6.* ubi postquam conquestus est Papa, quod Domini Laici ab Ecclesiis, & Ecclesiasticis personis Exactiones faciant *pretextu honorum, que acquisiverunt, statim declarat id minime licere, etiamsi* (ut ibi additur) *Ecclesie, vel Ecclesiastica persone, ac res hujusmodi sint intra illorum districtum, & territorium constituta; quia nempe per hoc Clerici non sunt, nec sunt subditi aut subiecti Laicis Dominis, quod tamen requiritur ad hoc, ut ab aliquo Tributum peti possint, arg. cit. c. 2. de Censib. in 6.*

244 **Obijcies II.** Varios Juris textus, ex quibus clare patere videtur, quod Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ de bonis saltem exterioribus, id est, ad dotem Ecclesie non pertinentibus, sed alio laicali titulo, v. g. emptione, hereditate, arte, labore &c. acquisitis, Principi Territoriali Tributum, seu Exactiones ordinarias, quas de iis tanquam ad Ecclesiam, Monasterium, vel privatum Clericum pervenerunt, præstare debeant priores possessores: Nam *can. Si Tributum. 27. cau. 11. q. 1. expresse dicitur: Si Tributum peti Imperator, non negamus, agri Ecclesie solvunt Tributum. Concordat cap. 28. Magnum. ead. cau. & q. can. Convenior. 21. cau. 23. q. 8. & can. Tributum. 22. ead. cau. & q. ibi: Tributum in ore ipsius, piscante Petro, inventum est; quia de exterioribus suis, que palam cunctis apparent, Ecclesia Tributum reddit. Rationem statim infra subiungit Papa illis verbis: Quia de exterioribus Ecclesia, quod constitutum antiquitus est pro pace, & quiete, quod nos tueri, & defendere debent, Imperatoribus solvendum est. Imò Christus ipse verbis & exemplis docuit Tributum etiam ab Ecclesiasticis esse dandum, quod *Matth. 22. v. 21. dixit: Reddite, que sunt Cesaris Cesari, & que sunt Dei Deo: ac rursum Matth. 17. iussit pro se, & Petro dari Tributum; ergo. Resp. Textus Canonum non loqui de Tributis propriè talibus, que vi jurisdictionis supremæ subditis imponuntur, sed quatenus significant onus merè reale inherens ipsi rei inseparabiliter vi pacti, contractus, aut domini ad tertium genus spectantis, cuiusmodi res propterea exteriores vocantur, *can. Tributum. cau. 23. q. 8. & ibi Glossa v. Exterioribus.* Et ita interpretari nos jubent alii Juris textus clare disponentes, quod Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ, & bona ipsarum cuncta ab omnibus Exactionibus quibuscunque, consequenter etiam à Tributis sint immunes, *arg. c. Quia circa. 22. de Privileg. & l. de Pretio. ff. de Publician. in rem c. 1.* Quod si contendas antiquos Canones loqui etiam de propriè dictis Tributis; Resp. Eos esse correctos à novis, præsertim *c. 1. h. 1. in 6. & per Bullam Cœnæ §. 18. ac §. 28. nec non per Bullam Urbani VIII. ponendam infra num. 274.***

245 **Obijcies III.** Quævis res transit cum onere suo, *c. Cum non sit. 33. de Decimis,* sed prædia, agri, domus, aliaque hujusmodi bona, antequam ad Ecclesiam, vel Ecclesiasticam personam venerunt, erant subiecta Tributis præsertim ordinariis, ac aliis Exactionibus; ergo manebunt eisdem subiecta, etiamsi ad Ecclesiam, vel Ecclesiasticas personas transeunt. Resp. Disting. Maj. Resp. transit cum onere suo verè, propriè ac formaliter reali, seu quod præstatur propter rem ipsam nullo habito respectu possidentis, conceditur: res transit cum onere reali non propriè & formaliter, sed tantum materialiter tali, sive quod præstatur ratione personæ, quatenus hæc subiecta est exigenti onus, negatur. Pro

intelligentia hujus responsionis bene notandum cum Pignatelli. *cit. Tom. 2. Consult. 54. numer. 3.* Onera realia alia esse simpliciter & formaliter, seu propriè talia: alia verò materialiter tantum talia, formaliter verò personalia. Simpliciter formaliter, ac propriè realia sunt, que præstantur propter rem ipsam nullo habito respectu personæ possidentis; quæ sunt v. g. Onera ex speciali pacto, aut contractu rei invariabiliter ac perpetuo inherentes: item canon ac census annuus in re Emphyteutica, onus annexum Feudo &c. que Onera præstantur ob ipsam rem præcisè, quia nempe talis v. g. Emphyteutica, aut feudalis est, nullo habito respectu ad personam, sive hæc subiecta sit sive non: sic enim si Rufficus Comitri rem daret in Emphyteusim, teneretur hic ei præstare canonem annuum ob ipsam rem, & hoc onus transit cum re sua, ut dicitur infra. Onus autem reale impropiè, & materialiter tantum tale est, quod imponitur rei ratione personæ, quatenus hæc subdita & subiecta est imponenti onus, licet in impositione habeatur respectus ad bona & res ipsas, ac proin juxta quantitatem & qualitatem rerum taxetur, ac exigatur. Talia Onera impropiè realia sunt non tantum Exactiones, & Tributa ordinaria, que pro diversitate necessitatis, aut exigentiæ augentur, & minuantur, sed etiam ordinaria pro Principis sustentatione, communibusque & ordinariis necessitatibus imponi solita; hoc ipso, quod eorum solutio sit finis subjectionis *c. 2. de Censib.* Et propterea non nisi subditis imponi possunt. Et hoc onus non transit cum re sua; quia ipsi rei invariabiliter non inheret, sed in signum subjectionis præstat, consequenter cessat, si ad eam, qui subditus seu subiectus non est, deveniat, cum mutata personâ mutetur qualitas rei inherens ratione personæ juxta dicta *num. 242. ac communem DD.* Et hoc bene notandum est; vide de hoc etiam Pirhing *h. 1. nu. 65. & n. 71.* ubi saltem & omnino erroneum asserit, dicere Tributa esse Onera verè realia ac perpetua, & cum rebus ad Clericos transire.

Dices, Principes ex potestate Jurisdictionis suæ preme possunt facere, & censentur facere omnia bona sita in suo Territorio Tributaria, ita ut eidem pro solutione Tributis saltem ordinariis censentur cuncta bona subditorum hypothecata, ut tenet Bart. in *l. Rescripto. §. fin. n. 5. de Min.* ergo hoc ipso talia bona habent sibi inherens antiquum ac perpetuum Onus reale, quod consequenter cum ipsa ad quemvis etiam Ecclesiasticum transit, *Arg. cit. c. Cum non sit. 33. de Decimis.* Resp. Disting. guendo. Possunt facere pro subditis, conceditur pro Ecclesiis, & Ecclesiasticis personis, qui subditi Laicorum esse non possunt, negatur; & ideo Bart. opinio quoad Ecclesias, & Ecclesiasticas personas communiter est reprobata; teste Fagnano in *c. Non minus. h. 1. num. 11.* ubi citat Rotam: unde si Princeps faceret tale statutum, includendo in genere, vel in specie etiam Clericos, dicendo *v. g. Volumus, ut de hoc prædio singulis annis pro bono conveni tantum præstetur Tributum, ad quemcunque deveniat: sive, etsi etiam ad Ecclesiam, vel Ecclesiasticas personas deveniat,* respectu Ecclesiarum, vel Ecclesiasticarum personarum illicitum simul & invalidum foret, utpote militans contra libertatem Ecclesiasticam, ut pluribus citatis Rotæ Decisionibus, & Cardinalium Declarationibus, bene docet Pignatelli. *Tom. 2. Consult. 54. Arg. c. Adversus h. 1. & Bulla Cœnæ. §. 18.*

Confirmatur responsio ad tertiam Objectionem, & subsequentem instantiam: si hæc obiectio aliquid probaret, nimium probaret, videlicet, quod Onus solvendi Tributa transfret ad Ecclesias, & per-

personas Ecclesiasticas etiam cum illis bonis, que pro fundatione, aut donatione Ecclesie, aut Beneficii à Fidelibus oblata sunt, vel in futurum offeruntur; cum ratio & argumentum sequè in his ac illis militet; atqui hoc est contra unanimum, juxta Fagnanum in *cit. c. Non minus. h. 1. num. 8. & clara Jura, can. Secundum. 24. cau. 23. q. 8. & c. 1. de Censib. ergo.*

248 **Resp. III.** Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ, & ipsarum etiam propriæ ac patrimoniales res sunt quoque in specie immunes à Vectigalibus, Teloniis, Pedagiis, Quidagiis, Gabellis, Mauth, Zoll, Aufschlag, Accis, &c. (prout hæc nomina explicavimus supra *Tit. 39. de Censib. §. 3. numer. 39.*) nisi negotiationis causâ res suas alio deferunt, vel deferri faciunt. Barboza in *c. Quomquam de Censib. in 6. & ibi Ancharanus nu. 2. Gutierrez de Gabell. q. 87. per totum. Engel. h. 1. numer. 29. Pirhing h. 1. num. 62.* cum communissima aliorum tam Theologorum, quam Canonistarum in per Jura supra *num. 229.* citata; cum enim vi eorum immunes dicantur ab omnibus quibuscunque Oneribus, & Exactionibus Laicorum, etiam à potius in Conclusionem erunt liberi, *Arg. c. Quia circa. de Privileg.* Probatur de istis etiam in specie ex *cit. c. Quomquam de Censib. in 6.* ubi expresse statuitur, ac declaratum habetur: *Ecclesias, & Ecclesiasticas personas ad Pedagia, & Quidagia penitus non teneri, nec ad exhibendam vel solvendam Taliis pro rebus suis propriis, quas non causâ negotiandi deferunt, vel deferri faciunt, aut transmittunt, & contrariâ consuetudine quoviscunque, que dicenda est corruptela verius, non obstante.* Hæc faciunt etiam Declarationes Cardinalium infra præsertim *n. 266.* postæ.

249 Dicitur autem notanter, nisi negotiationis causâ &c. quia hæc limitatio aperte colligitur ex *cit. c. Quomquam. de Censib. in 6.* ubi illæ tantum res Clericorum à præfatis Oneribus dicuntur immunes, quas non negotiationis causâ deferunt, vel deferri faciunt; ergo à sensu contrario, si negotiationis causâ faciunt, immunes non sunt. ubi lo. cit. bene arguuntur Barboza, & Ancharanus, Gutierrez *lo. cit. §. 9. num. 3.* Dicitur autem negotiari ille, qui more mercatorum rem aliquam, mutatione, emptione, aut alio contractu acquirit, & comparat eo inimo, ut eam revendendo lucrificat. Gutierrez *lo. cit. n. 16.* dicens esse omnium sententiam; & magis patebit ex *Tit. seq.*

250 Inferitur proin cum Gutierrez *lo. cit. n. 17.* quod Clericus non dicatur negotiari, consequenter ad præfata Onera non teneatur, quando emit aliqua eo animo, ut eidem utatur, aut fruatur, licet postea animo mutato, & ex accidenti vendat; quod idem etiam observat Sylvester v. *Excommunicatio. n. 46. in fine. Navarrus in Manual. cap. 27. nu. 128. & aliis communiter.*

251 Inferitur II. Non esse negotiatorem, nec ad Vectigal, vel Gabellam teneri Clericum v. g. Parochum, aut alium Beneficiatum, qui redditus & fructus Beneficii sui v. g. frumentum, vinum, oleum, lanam, animalia, &c. vendit. Gutierrez *lo. cit. n. 36. & 37.* Barboza *lo. cit. n. 6.* Engel *lo. cit.*

252 Inferitur III. Non teneri Ecclesiasticas personas ad Gabellam, quatenus hæc accipitur pro certo onere pecuniario imposto cerevisiæ, carni, vino, vel aliis victualibus; Aufschlag, vel pro certa parte pretii, quo res venditur, Accis, ut proin, licet venditores ob Gabellam, rem caribus vendere queant, tamen respectu personarum Ecclesiasticarum id facere non possunt; dummodò hæc illis sufficientem attestationem tribuant de quantitate ab ipsis emptis, ut venditores quoque indenens terverunt. Pariter, licet si Clericus vendat suos fructus, ad

Gabellam teneatur Laicus emens, tamen ad eandem non teneatur Clericus vendens.

Resp. IV. Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ, ac bona ipsarum quælibet immunes & exemptæ sunt insuper ab omnibus Exactionibus, Collectis, Tributis, & Oneribus novis, & extraordinariis, etiam illis, que ob bonum commune Reipublicæ in casu necessitatis tam Clericos, quam Laicos tangentis imponuntur, ita, ut quæcunque necessitate etiam belli, famis, pestis emergente, ab eis, vel bonis ipsarum nihil exigi possit, nisi certæ à SS. Canonibus requisitæ conditiones necessitatis concurrant. Abbas in *c. fin. de Vita & honest. Cleric. q. 12. & in c. Non minus. 4. h. 1. num. 3. Jacob. Pignatelli. Tom. 3. Consult. 15. per totum, ubi peregre hanc materiam tractat, Fagnanus in *c. Non minus. 4. h. 1. à num. 45. Bèllet. Disjuncti. Cleric. p. 1. Tit. de Exmp. Cleric. §. 2. à num. 5. Barboza in c. Non minus. 4. h. 1. cum Continuum Canonistarum. Probatur per Jura hæcenus sæpius allegata, vi quorum cum Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ ab omnibus Exactionibus, Oneribus, Collectis, Tributis, & Præstationibus dicantur immunes, etiam ab extraordinariis urgente necessitate, & ob bonum commune impositis erunt immunes, cum Lex generaliter loquens, generaliter sit intelligenda, *Arg. c. Quia circa. de Privileg. ubi Jus non distinguitur, nec nos distinguere debeamus, l. de Pretio. ff. de Publician. in rem ad. præsertim in materia favorabili, in qua ampliatio potius, quam restrictio fieri debet, c. Olla. de R. J. in 6.* Probatur specialiter ex *cit. c. Non minus. 4. h. 1. c. Adversus. 7. h. 1. & Extravag. Quod olim. eod. ubi certæ conditiones requisitæ præscribuntur, ad hoc, ut Ecclesiastici ad sublevanda communis necessitates contribuere teneantur. Ratio præter jam supra allegata est; quia, ut bene à Jure Gutierrez, si Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ, & bona ipsarum Immunitate Reali & Personali tanquam gaudent extra casum necessitatis communis, hæc eis parum prodesset, cum Tributa, Collectæ, Exactiones non nisi ob bonum commune imponi possint, & Principes sæculares in quovis casu commune bonum faciliè allegarent.***

Resp. V. Sex requiruntur conditiones ad hoc, ut Ecclesie, Ecclesiasticæque personæ tempore necessitatis teneantur etiam ad Collectas, Exactiones, & Contributiones extraordinarias, videlicet. I. Ut necessitas, vel utilitas sit gravis. II. Communis, tam Clericos quam Laicos tangens. III. Ut Laicorum facultates non sufficiant. IV. Ut Episcopus cum Clero prius deliberet & cognoscat, an ex parte Reipublicæ tanta sit necessitas, & ex parte Laicorum tantus mediolorum defectus, ut de bonis quoque Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum succurrendum sit? V. Ut consulari prius Romanus Pontifex, nisi sit periculum in mora. VI. Ut existentibus præfatis sex conditionibus, Collectæ & Onera non imponantur aut exigantur autoritate Laicali, sed Ecclesiasticâ, Communis ac certa ob claram dispositionem Canonum num. præced. citatorum. Nam *c. Non minus. h. 1.* ita habetur: *Nisi Episcopus, & Clerus tantam necessitatem, vel utilitatem aspexerint, ut absque ulla Exactione ad relevandas communes utilitates, vel necessitates, ubi Laicorum non suppetunt facultates, subsidia per Ecclesiam existentem conferenda, c. Adversus. 7. eod. verò, postquam dictum est, Ecclesias & Ecclesiasticos Taliis, seu Collectis, & Exactionibus aliis gravari non posse, additur: Verum, si quando forte Episcopus simul cum Clero tantam necessitatem, vel utilitatem perspexerint, ut absque ulla Exactione ad relevandas utilitates, vel necessitates*

communes, ubi Laicorum non suppetunt subsidia duxerit per Ecclesias conferenda, prædicti Laici humiliter, & devotè recipiant cum gratiarum actione. Propter imprudentiam tamen quorundam Romanus Pontifex imprudenter consulatur, cujus interst communiibus utilitatibus providere. Quod utrumque Capitulum de novo confirmatur, & exactè observari strictissime mandatur Extravag. Quod olim eod. ac in Bulla Cœnæ Domini, §. Quique Collectas. 18. ibi: Quique Collectas, Decimas, Taleas, Præstationes, & alia Onera Clericis Prælati, & aliis personis Ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus, & provenitibus hujusmodi, absque simili Romani Pontificis speciali, & expressâ licentiâ imponunt, & diversis, etiam exquisitis modis exigunt, aut sic imposta etiam à sponte dantibus, & concedentibus recipiunt. Nec non qui per se vel per alios directè, vel indirectè prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel favorem præstare non verentur, cujuscunque sint præminentie, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Imperialis, aut Regali præfulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, & alii Potentes quocunque, etiam Regni Provinciis, Civitatibus, & terris quoquo modo Præsidentes, Consiliarii, & Senatores, aut quavis etiam Pontificali dignitate insigniti. Innovantes Decreta super his per SS. Canones tam in Lateranensi novissime celebrato, quam aliis Conciliis Generalibus edita, etiam in Confessis, & penis in eis contentis.

Porro, ut singule conditiones melius intelligantur, breviter de singulis aliqua dicemus. I. Itaque requiritur gravis necessitas, vel utilitas. Fagnanus lo. cit. Abbas lo. cit. num. 18. ubi ait, ita sentire utriusque Juris Illuminatores, Arg. cit. duobus Capitulis. 4. & 7. h. t. ibi: Communes necessitates, & utilitates. Hinc non sufficit necessitas vel utilitas eorum communis, solos tamen Laicos concernens, multò minùs unum aut alterum tangens.

256 II. Requiritur, ut necessitas, vel utilitas sit communis tam Clericos, quam Laicos tangens. Fagnanus lo. cit. Abbas lo. cit. num. 18. ubi ait, ita sentire utriusque Juris Illuminatores, Arg. cit. duobus Capitulis. 4. & 7. h. t. ibi: Communes necessitates, & utilitates. Hinc non sufficit necessitas vel utilitas eorum communis, solos tamen Laicos concernens, multò minùs unum aut alterum tangens.

257 III. Requiritur, ut ad sublevandam talem communem gravem necessitatem, Laicorum facultates non sufficiant. Communis ac certa claris Juribus c. Non minùs. h. t. ibi: Ubi Laicorum non suppetunt facultates, quod idem repetitur, c. Adversus eod. & Extravag. Quod olim eod. Hinc antequàm deveniatur ad Clericos, priùs discutienda erunt bona non tantùm communia Reipublicæ, ac Communitatum Laicalium, sed etiam singulorum Civium non phisicè, sed moralitè, ut bene advertit Diana p. 5. tr. 1. Resolut. 11. Pignatell. Tom. 3. Consult. 15. numer. 33. probans id ex variis Indultis Pontificum ad instantiam Laicorum pro eorumdem favore urgente necessitate concessis. Videlicet Urbani VIII. pro Ducatu Mediolanensi apud Marchin. de Pesse. p. 4. cap. 4. num. 29. & pro Civitate Parnormitana apud Delbene de Immunit. cap. 5. dub. 20. nu. 7. & Clementis VIII. pro Florentinis apud Martham de Jurisdic. p. 4. Centur. 1. cas. 1. num. 49. in quibus Pontifices mandant Nunciis, & Ordinariis, ut discussis priùs facultatibus Communitatum, ac Universitatum, & hominum, sive Laicorum & his inventis non sufficere, cogant Ecclesias, & Ecclesiasticos ad contributionem faciendam. Hinc audiendi non sunt Castro

Palao p. 2. tr. 12. Disp. un. punc. 9. num. 9. & Pirhing h. t. num. 72. dicentes esse tantùm attendendas & discutendas communes facultates Civitatum ac locorum, & illis non sufficientibus, debere contribuere Clericos. Et certè si hæc doctrina procederet, privilegium Clericorum facile frustraretur, cum ordinariè eraria communia Civitatum, & aliorum locorum tam pinguis non sint, ut sufficiant ad sublevandas extraordinarias graves necessitates belli, vel alterius casus, ut bene advertit Jacob. Pignatell. Fusè de hac conditione scribentem vide Nicola. Boer. Decis. 133. cum tribus seqq.

IV. Requiritur, ut Episcopos cum Clero priùs conferat, deliberet, examinet, ac judicet, an necessitas communis tanta sit, ut Laicorum facultates non sufficiant, consequenter etiam de bonis Ecclesiarum & personarum Ecclesiasticarum succurrendum videatur? Communis ac certa, textu claro cit. c. Non minùs. h. t. ibi: Nisi Episcopus, & Clerus tantam necessitatem vel utilitatem aspexerint, ut ubi Laicorum non suppetunt facultates, subsidia per Ecclesias existimant conferenda: & c. Adversus eod. ibi: Si Episcopus simul cum Clero tantam perspexerit necessitatem &c. ubi nomine Cleri, non solum Capitulum Cathedrale, sed totum Clerum Diocesis intelligi volunt Abbas in c. Non minùs. 4. h. t. num. 5. & ibi Fagnanus num. 23. atque Barbosa num. 7. Bellet. Disquis. leric. p. 1. Tit. de Exempt. Cleric. §. 2. num. 5. Pignatell. nu. 34. ubi citat Rotæ Decisionem, cum communem aliorum dicentium, non sufficere deliberationem Episcopi cum Capitulo Cathedrati, multò minùs solus Episcopus, Arg. Clem. 1. & 2. de Censib. Ratio est: tum quia concursus Clerici requiritur hæc ad formam: tum quia, quod omnes tangit, ab omnibus debet probari, c. Quod omnes, 29. de R. J. in 6. Putat tamen Suarez lib. 4. de Immuni. Eccles. cap. 26. n. 16. Castro Palao p. 2. tr. 12. Disp. un. punc. 9. num. 8. probabile esse, quòd sufficiat, si Episcopus cum Capitulo Cathedrati deliberet; quia nomine Clericorum etiam solet intelligi Capitulum, Arg. c. 1. de Censib. & ibi Glossa in casu. Accedit multarum Diocesium consuetudo, quæ est optima Legum interpretis, c. Cum dilectus. 8. de Consuetud. quòd videmus integrum Clerum in hoc negotio non audiri, sed solum deliberare Episcopum cum Capitulo.

Porro si Episcopus cum Capitulo, vel toto Clero deliberans agnoscit adesse reverà gravem communem tantam necessitatem, quòd Laicorum facultates non sufficiant, non est amplius in eorum arbitrio, consentire vel dissentire ad contribuendum, sed tenentur concurrere; eò quòd per Jura citata non tribuatur eis potestas consentiendi, vel dissentiendi, sed tantùm cognoscendi ac judicandi, an gravis communis, ac tanta necessitas adsit, ut Laicorum non suppetant facultates, ut bene advertit Pignatell. lo. cit. per Jura citata. Quamvis etiam cognità tali necessitate possint, imò debeant actualem contributionem differre, donec consulatur Romanus Pontifex iuxta factam dicenda sequ. Possunt proin Principi Territoriali contributionem petenti respondere, se ex parte sua justam petendi causam agnoscerè, & ad concurrentem de bonis Ecclesiasticis paratos quidem esse, sed tamen interim non posse, donec priùs etiam consulatur Summus Pontifex.

V. Requiritur, ut propter imprudentiam quorundam Romanus Pontifex priùs consulatur, cujus interst communibus utilitatibus providere: prout in terminis statuitur in c. Adversus. 7. h. t. & Extravag. h. t. ac etiam in Bulla Cœnæ Domini §. 18. & Urbani VIII. Romanus Pontifex, §. 6. quam habes infra num. 274. & DD. communiter, qui simul notant, non

tantùm Laicos exigendo, sed etiam Clericos spontè solvendo Exactiones quascunque, & Episcopos concedendo, aut consentiendo, ut solvantur, illicitè & invalide agere, nisi adsit consensus Summi Pontificis. Abbas in cit. c. Adversus. h. t. num. 6. Pirhing h. t. n. 72. Pignatell. Tom. 3. Consult. 15. n. 36. & alii, Arg. Extravag. un. h. t. neque enim possunt Clerici renuntiare privilegio in favorem totius ordinis & status Clericis concessio, Arg. c. Si diligenti. 12. de Foro Competent. Nec Episcopus eidem derogare, aut præjudicare, cum inferior in Legem superioris nullam habeat potestatem, Arg. Clem. Ne Romani, de Elect.

260 Limitatur tamen hæc conditio in casu, quo est periculum in mora, & Pontifex tam citò adiri non potest; tunc enim, si cæteræ conditiones adsunt, sufficeret consensus Episcopi & Cleri. Abbas in c. Non minùs. h. t. num. 19. ubi sic ait: Putarem tamen, quòd ubi tanta necessitas immineret, quòd non possit sine aliorum scandalo, vel periculo haberi priùs recursum ad Papam, quòd sufficeret tunc deliberatio Episcopi & Cleri. idem docet Pignatell. lo. cit. nu. 37. Pirhing h. t. num. 72. Castro Palao ubi supra n. 7. Diana p. 5. tr. 1. Resolut. 11. Sylvest. §. Immunitas. l. n. 20. cum communem aliorum. Arg. l. Tutor qui reperiuntur ff. de Administr. Tutor. quia necessitas non habet legem; & quod non est licitum in Legge, necessitas facit licitum, c. Quod non est. de R. J. cum Concordant. Notant tamen DD. citati, quòd licet talis necessitas facile possit contingere in Exactione ad unum, vel alterum actum, aut ad breve tempus; tamen si necessitas longiori tempore duret, Papa adiri debeat, si diutius contributio continuanda erit, non obstante, quòd eadem sine consensu Papæ, urgente moræ periculo fuerit incepta; quia cum quoad continuationem Lex non obstante necessitate adimpleri possit, uti supponitur, servari debet, eò quòd causa excusans deficit. Porro sicut urgente moræ periculo absque consensu Papæ Exactiones fieri possunt, sic etiam absque consensu Episcopi & Cleri fieri poterant, si urgens necessitas, & moræ periculum etiam Episcopum adire non patitur: uti contingere potest tempore belli in uno vel altero casu particulari, ubi non sufficiente auxilio Laicorum exiguntur, ut persone Ecclesiasticæ cum curibus, & equitibus vel annonâ &c. concurrant ad evadendum imminens periculum Laicis, & Clericis commune, moramque non patiens. Ratio est eadem, quæ supra. Accedit, quòd de Jure non magis requiritur deliberatio ac consensus Episcopi & Cleri, quàm Papæ; ergo si ob moræ periculum potest Exactio fieri sine consensu Papæ, poterit etiam fieri sine consensu Episcopi & Cleri, si respectu hujus simile urget periculum.

261 VI. Requiritur, ut contributio ab Ecclesiis, ac personis Ecclesiasticis spontè, ac sine ullâ exactione, seu compulsionè Laicali fiat. Fagnanus in c. Non minùs. 4. h. t. num. 31. Pirhing eod. num. 72. & alii, Arg. cit. c. Non minùs. h. t. ibi: Absque ulla coactione, quòd idem habetur c. Adversus. 7. eod. ubi etiam aditur, debere Laicos humiliter & devotè recipere cum gratiarum actione, quòd eis præbetur à personis Ecclesiasticis. Possunt tamen & debent inferiores persone Ecclesiasticæ per Judicem Ecclesiasticum, Episcopum nempe, compelli, si necessitas casu, debitis conditionibus vestito nolent contribuere. Quòd si in tali casu ipse etiam Episcopus una cum Clero contribuere recusaret, nec tunc compellere, aut vim inferre posset Princeps Laicus, sed ad Pontificem recurrere deberet; nisi esset periculum in mora; tunc enim si concurrentibus requisitis conditionibus Episcopum cum Clero

ad sublevandam necessitatem concurrere recusaret, etiam compellere, & necessariam vim inferre posset Princeps Laicus; ut bene advertit Pignarell. lo. cit. num. 37. Tum quia cenetur adesse præsumpta voluntas Papæ. Tum quia necessitas non habet legem; c. Quod non est. de R. J. Tum quia futuntur Jus naturale, quòd Reipublica jus habet ad se protulendum etiam contra Ecclesiasticos, si in suis partibus satisfacere nolunt: sicut enim constitutus quis privatus in casu extremæ necessitatis invadere & accipere potest Ecclesiam, & Ecclesiasticæ persone bona, quæ sibi ad sublevandam necessitatem sunt necessaria.

Pro confirmatione Conclusionum tam in hoc, quàm præced. §. positaram subjungo plures Declarationes Cardinalium, quas fidelissimus Collector, ac insignis Canonista Jacob. Pignarell. habet Tom. 2. Consult. 54. ubi num. 68. sequentem ponit: Bona que transfunt ad Ecclesiasticos sunt exempta à Collectis Laicalibus. S. Congregatio in Montis Regl. 14. Februarii 1645.

De n. num. 85. Ecclesiastici non possunt gravari à 263 præsentia Gabella Communitatis. Ead. S. Congregatio in Urbinate. 16. Julii 1627.

Num. 86. Ecclesiastici non tenentur ad Onera in 264 favorem Principum. Ead. S. Congregatio in Casal. 18. Augusti 1627.

Num. 87. Nec tenentur ad solutionem Oneris num. 265 cupati, il Tasso. Ead. Congregatio in Cajalen. 9. Junii 1637.

Num. 88. Clericus non potest spontè solvere Ga- 266 bellas à Laicis impostas. Ead. Congregatio in Vicent. 15. 1638. & in Adrien. 27. Septemb. 1632.

Num. 89. Non est permittendum, ut pro Univer- 267 sitatum Oneribus quidquam Ecclesiastici contribuant, neque sub Eleemolynâ nomine. S. Congreg. Episcop. in Supulucen. 21. Maii 1598.

Num. 91. Clerici non tenentur solvere Onera im- 268 posta per Communitatem super eorum bonis patrimonialibus, & domibus ubi habitant, etiam quòd antè solverint. S. Congregat. Immunit. 7. Decemb. 1632.

Num. 95. Bona acquisita à Clericis, & quibus- 269 vis personis Ecclesiasticis sunt immunia ab Oneribus Laicis.

Num. 99. Patrimonium Clerici est exemptum in 270 star bonorum Ecclesiasticorum. S. Congregat. in Tricarcan. 14. Septemb. 1603.

Num. 102. Patrimonium Sacerdotum gaudet ex- 271 emptio à Gabellis. S. Congregat. in Camerin. 24. Maii 1627.

Quæritur II. Si, uti per Conclusiones ad quæ- 272 situm num. 237. factum, possit d. cum est, Ecclesiæ, Ecclesiasticæque persone, & bona eorum quælibet immunes sunt ab omnibus tam ordinariis, quam extraordinariis Oneribus, Tributis, Collectis, Exactionibus, Vectigalibus, Gabellis &c. Quo ergo titulo, & fundamento, quòd item contentiâ Principes & Domini Territoriales exigant ab Ecclesiis, Monasteriis, Clericis, bonisque eorum præfestim de novo acquisitis, ac de patrimonialibus eorundem Tributa, Exactiones, tam ordinaria quam extraordinaria? Gabellas item, ac Vectigalia? Resp. Me planè nullum solidum scire fundamentum, aut justum titulum. Nam si quis esset, deberet esse vel dispositio Legum Civilium: vel consuetudo saltem immemorialis: vel privilegium Apostolicum: vel quia Leges Ecclesiasticæ pro Immunitate facientes alicubi non fuere receptæ, vel non promulgatæ. Atqui neutrum horum est. Non primùm: Tum quia licet quedam reperiantur Leges Civiles, quæ videntur uni vel alteri ex Conclusionibus positis contrariæ, tamen sunt etiam prout isdem univèrsaliter facientes, prout patet ex duobus

Item nulla. C. de Episcop. & Cleric. que Leges utique ad favorem Immunitatis concordandae ac interpretandae sunt; cum odia restringi, & favores conveniat ampliari, ac in dabus vel obiculis pro Immunitate sentiendum sit per dicta num. 200. Tum quia etiam Leges quaedam Civiles aperte in contrarium militarent, nihil Principibus saecularibus profectum; cum in materia Immunitatis Ecclesiasticae neutiquam dispositio Civilis, sed Canonica sit attendenda: imò illa quoad hoc omnino sit nulla ac irrita, arg. c. Ecclesia S. Mariae de Constit.

Secundò iustum titulum non praebet consuetudo est immemorialis: tum quia Immunitas Realis, & Personalis est Juris Divini per dicta num. 235. contra quod nihil valet consuetudo, c. fin. de Consuetud. Tum quia consuetudo contra Immunitatem Ecclesiasticam etiam quoad bona propria Clericorum vocatur corruptela, c. Quamquam de Censib. Tum quia quavis consuetudo etiam immemorialis singulis annis revocatur per Bullam Coenae Domini.

Tertio titulus iustus non desumitur ex privilegio: tum quia multi nullam exhibere possunt: tum quia, si quod aliquibus datum esset, non amplius valeret, cum omnia etiam Imperatoribus, & Regibus concessa privilegia Immunitati Ecclesiasticae adversa sint revocata, & etiamnum singulis annis revocentur per Bullam Coenae Domini §. 25. ac specialiter per Bullam Urbani VIII. Romanus Pontifex, quae est 159. Constitutio dicti Pontificis in Bullario Cherubini.

Quarò nihil juvat, si dicatur, Leges & Constitutiones pro Immunitate facientes, non esse promulgatas, vel non receptas. Nam contra est: tum quia Jus Canonicum ubique censetur sufficienter promulgatum, juxta Omnes. Tum quia Bulla Coenae Domini pro Immunitate Ecclesiastica, vel maxime faciens, & antiquos Canones renovans singulis annis solemnissime, ac sufficientissime promulgatur; quam non recipere non est in potestate ullius, cum quis legem iustam non accipiens graviter peccet, ut constat ex doctrina contraria damnata per Alexandrum VII. Tum quia in citata Bulla Urbani VIII. (ubi non tantum quid pro Immunitate Reali, & Personali per SS. Canones, Concilia Generalia, ac Constitutiones Pontificias etiam Coenae Domini est constitutum, confirmatur & innovatur: sed insuper omnia in contrarium indulta privilegia, consuetudines, & alii praetextus ac tituli annullantur, irritantur, ac in futurum prohibentur sub tot, & talibus clausulis, ut nulla evadendi via superfit) Et §. 4. expresse statuitur, quòd illicitum, invalidum, ac Censuris & restitutioni obnoxium sit, quicquid agitur contra Immunitatem Realem, ac Personalem, est id fiat sub praetextu, quòd Bullae seu Constitutiones Apostolicae non fuerint publicatae, vel usu receptae, aut contrario usu quantumlibet longissimo abrogatae &c. Et ad finem Bullae additur: quod postquam haec Bulla Romae in consuetis locis fuerit promulgata, omnes & singulos archiepiscopi, & officii, proinde ac si illorum unicuique personaliter intimata & notificata fuisset: consequenter titulus non receptae, aut non promulgatae Legis penitus nullum praebet fundamentum. Tum tandem quia Immunitas Realis, ac Personalis est de Jure Divino, quòd recipere, eique accommodare utique quisvis tenetur.

273 Illius. Dominus Cancellarius Bavariae Intimus Casparus Schmidt in sua Semicenturia 2da Contraversa 15. (ubi quaestionem ponit, an & quo Jure Clericos collectare liceat?) exactè dicitur in genere quod fatetur, se plane nullam invenire legitimam titulum, nisi quia Clerici in Bavaria per duo

jam saecula spontè contribuerint, quòd & ut imposterum faciant, hortatur. Verum nec hic titulus sufficit, utpote nec Laicos recipientes, nec Cleros dantes excusans: cum in citata Bulla Urbani VIII §. 6. illicitas, ac invalidas, & restitutioni obnoxias declaret omnes, ac singulas Contributiones quasunque, Collectas, Gabellas militum, hospitalitatis, aliaque Onera & gravamina, quaecunque super Ecclesiis, Monasteriis, & locis piis &c. earumque vel eorum bonis seu fructibus per Laicos quoscunque quomodolibet qualificados absque sufficiente facultate Apostolica impostas, exactisque etiam à spontè dantibus, vel contribuentibus. Tum quia in Bulla Coenae Domini §. 18. excommunicantur illi quoque Laici, qui Collectas, Exactiones, aliaque Onera Clericis aut locis piis eorumque bonis imposita, etiam à spontè dantibus, & concedentibus absque licentia Sedis Apostolicae specialiter & expressa recipiant. Tum tandem quia etiam Clerus non potest solvere Collectas absque incursu Censurarum, prout in terminis declaravit S. Congregatio Immunitatis in Volaterrana 18. Septemb. 1629. apud Pignatell. Tom. 2. Consult. 54. num. 62. cui concordat etiam Declaratio ejusdem S. Congregationis allegata supra numer. 266.

Ut proin non appareat, quo iusto titulo Domini Laici Ecclesiae, Monasteria, aliaque loca pia, aut personas Ecclesiasticas, earumque bona Collectis, Exactionibus, Tributis, Contributionibus, aliisque Oneribus ordinariis vel extraordinariis gravare valeant, aut praxis eorum defendi valeat, aut quomodò à restitutione excusari valeant: item quomodò in conscientia tuti esse possint, praesertim post Bullam Urbani VIII. Romanus Pontifex, in qua omnes excogitabiles praetextus, ac tituli quibus Principes se tutos inaniter existimant, ita tolluntur, potius jam pridem sublatis, ac nulli declarantur, ut non videam, quidnam pro sua defensione, & conscientiae securitate afferre valeant. Et quoniam Bullarium in quo praefata Bulla continetur, non cuius ad manum est; Bulla verò haec lecta, & scitu dignissima, utilissima, imò necessaria sit, eam ex memorati Cherubini Bullario, Tom. 4. ubi 159. Constitutio Urbani VIII. est, per extensum hic pono, quam si unà cum clausulis derogatoriis legeris, Benevole Lector, mecum senties.

URBANUS PAPA VIII

Ad perpetuam Rei memoriam.

Romanus Pontifex in Sacra Beati Petri Sede à 274 Domino constitutus non valens curam suae pastoralis sollicitudinis in gregem sibi commissam personaliter in quilibet mundi parte exercere, legatos etiam de latere, ac Nuncios, aliosque ministros Apostolicos ad diversas Provincias, & regiona, prout cognoscit in Domino expedire, concessit sibi concessas non excedendo, errata corrigant, & commissis sibi populis iustitiae, & gratiae incrementa ministrent; juratae Sedis Apostolicae, jurisdictionem, & libertatem Ecclesiasticam tueantur, ac de gravioribus summum Pontificem reddant certiore, remediaque, ac mandata opportuna, Apostolica expectent, & exequantur.

§. I. Cum autem, ut accepimus, à nonnullis praetendatur, quosdam ex legatis sive natis, sive aliis etiam de latere, etiam S. R. E. Cardinalibus, Nunciisque ac aliis ministris Apostolicis quovis nomine nuncupatis, ac etiam ex Regibus seu Gubernatoribus Provinciarum, Civitatum,

tatum, & locorum ditionis temporalis S. R. E. per Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam per Nos missis, ceterisque officialibus Camerae Apostolicae, ac Romanae Curiae, etiam S. R. E. Cardinalibus, etiam Vicecancellariis, & Camerariis, ac Feudataris quantumlibet qualificatis, & individua mentione dignis, ac etiam Baronibus, aliisque jurisdictionem quomodolibet exercerentibus aliqua eidem Sedi, aut jurisdictioni, vel immunitati, seu libertati Ecclesiasticae, Ecclesiisque, & personis Ecclesiasticis praesudicialia praeter, aut contra facultates sibi concessas nedom fecisse, declarasse, concessisse, ac decrevisse, sed etiam praedicta, & quaecunque alia eis praesudicialia, à quibuscunque aliis sive Ecclesiasticis, sive Laicis quomodolibet qualificatis, sufficientem facultatem Apostolicam non habentibus, commissis & facta, onerata super Ecclesiis, ac earum bonis, & juribus, earumque fructibus absque sufficienti facultate Apostolica imposita, transgressioneque, & excessibus contra sacrorum Canonum, Constitutionum Apostolicarum, & Conciliorum Universalium dispositionem contra Sedem Apostolicam, jurisdictionem, immunitatem, aut libertatem Ecclesiasticam, seu Ecclesiarum, & personarum Ecclesiasticarum, earumque bona, & jura quaecunque quomodolibet commissos, & perpetratos tolerasse, & approbasse, vel quomodolibet permisisse seu eidem praesudicialibus consensisse, imò e ipsorum Legatorum, Nunciorum, & ministrorum Apostolicorum, ac etiam respectu Gubernatorum, Provinciarum, Civitatum, & locorum ditionis temporalis ejusdem Sedis Apostolicae, & quoruncunque aliorum officialium ipsius, seu cuiuslibet eorum asserta scientia, tacurnitate, tolerantia, vel consensu, ipsorumque praesudicialium observantia inferri posse tam in praedictis, quam in ceteris quibuscunque praesudicialibus nedom ad praesentiam scientiam, tolerantiam, consensum, seu approbationem Romanorum Pontificum Praedecessorum nostrorum, & cuiuslibet eorum, ac nostram, sed etiam ad praesentium super eis, & eorum quolibet fuisse concessum beneplacitum Apostolicum, etiam si praedecessores Nostri praedicti multoties eà via, quae licebat se opposuerint, & Nos quoque contra dixerimus concessiones quoque & gratias quasque, ac investitures etiam Civitatum, Terrarum, Castrorum, aliorumque locorum, & bonorum etiam jurisdictionalium, ad eandem Apostolicam Sedem, seu ad Ecclesias inferiores respectu spectantium, ab aliquibus ex eisdem praedecessoribus nostris, vel à Praelatis seu Recloribus Ecclesiarum inferiorum praedictarum, quomodocunque & quandocunque ad certas vias, aut generationes, seu lineas jam extinctas, vel ad certum tempus jam elapsum, illorumque, ac illarum pignoraciones, seu in pignus dationes, ac alienationes cum pacto redimendi factas, ex praedicta asserta scientia, & tolerantia sedis Apostolicae nedom longius protrahi, sed etiam perpetuari, aliaque indebita, & injusta praetendantur in praedictae Sedis Apostolicae, jurisdictionis, immunitatis seu libertatis Ecclesiasticae, aliarumque Ecclesiarum personarumque Ecclesiasticarum maximum detrimentum, & populorum grave scandalum, animarumque ipsorum praetendentium transgressionem, vel occupantium, seu usurpantium, ac in censuris eo ipso incursis infirmitatem pernicem.

§. 2. Propterea Nos, sicut ex onere pastoralis tenemur indemnitati Sedis Apostolicae, juris-

ditionisque, ac libertatis Ecclesiasticae, Ecclesiarumque personarum Ecclesiasticarum, quantum nobis ex alto conceditur, prout idem Praedecessores nostri omnibus praesudicialibus obviam ire expertarunt consulere volentes, attendentesque, quòd praedicti Legati, Nuntii, & Cardinales etiam Vicecancellarii, & Camerarii, aliique omnes, & singuli praedicti sine specialiter Papae mandato nulla eidem Sedi, & Ecclesiis, aliisque praedictis praesudicialia unquam tacite, vel expresse facere potuerunt, vel possunt, quodque hoc locorum distantiam, ac negotiorum molem, quibus Sedes Apostolica prenitur, huiusmodi praesudicialia non fuerunt Summo Pontifici, pro tempore existenti, & finisque eius successoribus nota saltem cum suis circumstantiis praesudicialium inferentium, & aggravantium, quodque confirmationes, approbationes, & beneplacita Papae praesertim ubi actum fuit, vel agitur de praesudicio perpetuo, semper consueverunt in scriptis expediri praecipue per litteras Apostolicas sive sub plumbo, sive in forma Brevis sub Annulo Piscatoris, prout etiam in Pontificatu nostro expediuntur, ideo si in registris Apostolicis, quae fideliter custodiuntur, & asservantur, praedictorum quoruncunque praesudicialium approbationes, confirmationes, vel beneplacita Apostolica non reperiantur descripta, seu registrata, vel non exhibentur originalia litterarum Apostolicarum, aut transumpta iuxta formam constitutionis nostrae desuper alias editae sub datum Romae apud Sanctam Mariam Majoarem sub die 1. Junii 1633. Pontificatus nostri anno duodecimo, inde deducitur, neque Romanos Pontifices Praedecessores nostros, nec Nos unquam praesudicialia approbasse, vel confirmasse, beneplacitaque Apostolica super praesudicialibus nunquam concessisse: ac denique quòd Romani Pontifices Praedecessores Nostri pro demandis, impugnandis, & evitandis omnibus, & singulis praesudicialibus, illisque praetentis tolerantibus, consensibus possessionibus, intrusionibus, occupationibus, observantibus, & praescriptionibus quibuscunque impediendis, interrumpendis, penitusque avertendis, & excludendis haecenus consueverunt quolibet anno in die Coenae Domini facere processus generales, Bullas ejusdem Coenae nuncupatas, & publicare contra quoscunque, sicut etiam Nos fecimus, & publicavimus, prout in eis, idcirco etiam si praedicta omnia, & singula eidem Sedi Apostolicae, jurisdictioni, vel immunitati, aut libertati Ecclesiasticae, seu Ecclesiis, vel personis Ecclesiasticis, earumque bonis, juribusque ac fructibus quomodolibet praesudicialia, per praedictos, & alios quoscunque contra, aut praeter facultates eis concessas facta eo ipso fuerint, & sint nulla & invalida.

§. 3. Nihilominus abundantiori cautela ut volentes, Omniumque, & singulorum quomodolibet praesudicialium quandocunque, & à quibusvis, ac ex quacunque causa, & quovis modo factorum, & gestorum, ac inde fecutorum quoruncunque, ceterorumque sui de necessitate forsitan exprimentorum, ac inferendorum tenores, etiam majores, & veriores pro plenè expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, motu proprio, certaque scientia ac matura deliberatione nostris deque Apostolicae Potestatis plenitudine, motique ex causis praedictis, aut illarum altera, seu ex aliis iustis & rationabilibus animorum nostrorum strum moventibus, ac quarum omnium, & singularum verificationem Ecclesiam Romanam praesatam, sedemque Apostolicam, & quomocunque alium nunquam non teneri volumus, ultra quascunque revocationes haecenus factas, quas